

Öringsafari i Hjoån

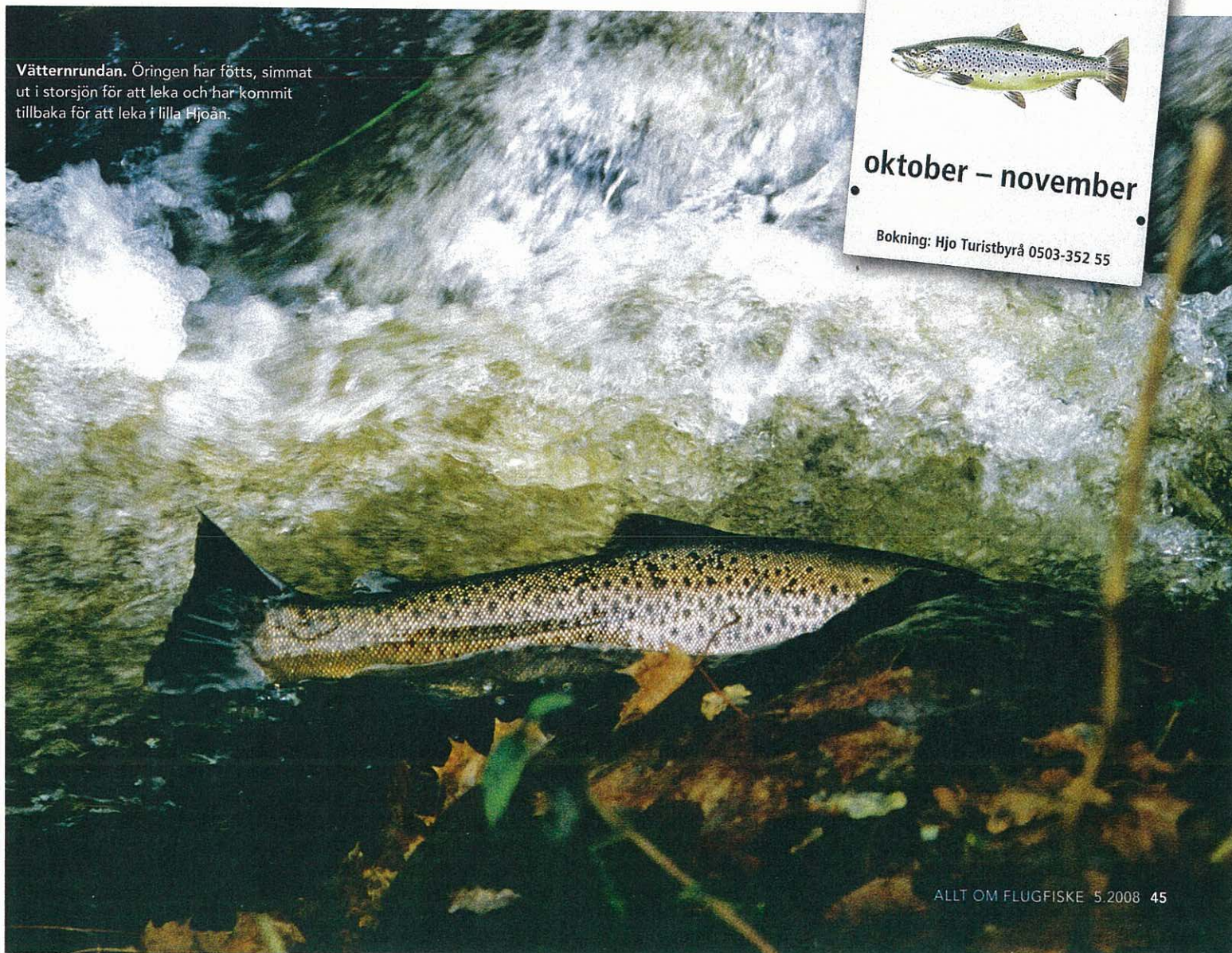

Kliv i gummistövlarna och häng på guiderna i Hjoån där Vätternöringen har fått nya lekplatser. I år vandrar cirka 1 000 öringar upp här och enligt åns eldsjälarna är det bara början ...

TEXT & FOTO MÅRTEN FREDRIKSSON
FOTO HANS-GÖRAN HANSSON

Vätternrundan. Öringen har fötts, simmat ut i storsjön för att leka och har kommit tillbaka för att leka i lilla Hjoån.

Öringsafari i Hjoån

Ljusfest. Marschaller och värmeljus lyser upp Grebbans kvarn vid Hjoån under safarikvällarna.

Ficklampans sken lyser upp en lekboten och där står de. Ett öringpar på 4–5 kg. Den intensiva leken upphör för ett ögonblick och något störda av ficklampan backar de för att söka skydd i den djupare huvudströmfåran. Vi släcker ficklampan och lämnar dem ifred.

Under drygt 10 år har man under höstarna kunnat åka till Hjo för att titta på lekande Vätteröring i Hjoån. Allt började i mitten av 1980-talet med att ett gäng fiskeentusiaster fick för sig att förbättra vätteröringens lekmöjligheter i ån. Redan i inledningen av det arbetet började de att ta med sig nyfikna personer som undrade varför det smög omkring mörklädda

män med ficklampor och håv längst med ån mitt inne i stan.

Fortfarande samlar gänget nyfikna människor under några mörka höstveckor och informerar om arbetet med fiskevård och arbetet med att få upp vätteröring till dess naturliga lek- och uppväxtmiljöer.

De flesta projekt växer fram ur några entusiastens engagemang och frivilliga arbetsinsats. Grundförutsättningen för Hjoån-projektet har hela tiden varit att det funnits ideella krafter som drivit arbetet framåt och att arbetet även förankrats hos berörda myndigheter.

Stråvan har även varit att hela tiden hålla

allmänheten informerad om vad som pågått i ån, dels genom massmedia, dels genom att nyfikna personer följt med och tittat på vilka resultat fiskevårdsarbetet gett i praktiken. Det var så öringsafarin i Hjoån växte fram. I dag är verksamheten väl etablerad och benämningen öringsafari ett märkesskyddat arrangemang.

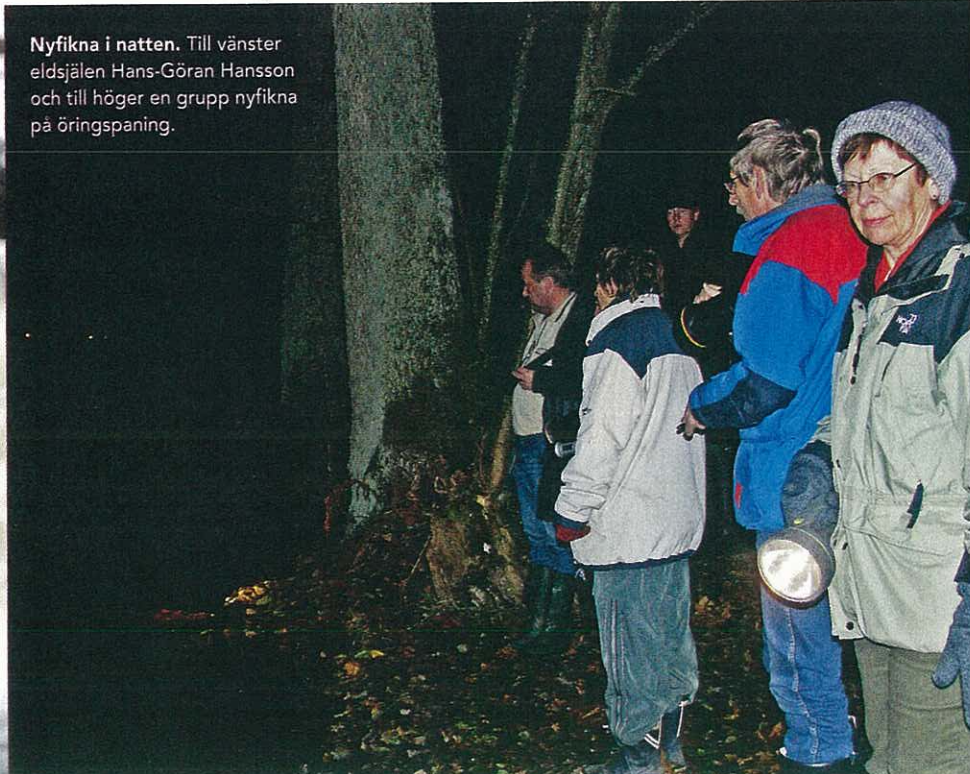
Mannen bakom detta och initiativtagaren till projektet heter Hans-Göran Hansson. Under början av 1980-talet inledde han och ett gäng kompisar ett kul kvällsnöje, nämligen att träffas nere vid ån och titta på lekfisk. Det var stora vilda fiskar som mitt i staden följde sina tusenåriga instinkter, att söka sig tillbaka till sin födelseå för att leka.

Tyvärn hade flera århundranden av mänsklig påverkan och utnyttjande av åns vattenkraft inneburit en allt mer begränsad möjlighet för öringarna att utnyttja ån för lek.

– Vid den här tiden, i mitten av 80-talet, kunde öringarna bara vandra upp en dryg kilometer i ån och antalet låg någonstans mellan 50 och 100 individer, berättar Hans-Göran.

Hösten 1984 ville man hjälpa öringen förbi det vandringshinder (bland annat rester av ett skivbord som fallit ner när en damm rasade) som effektivt stängde av öringarnas väg. Ambitionen var att utöka lekområdet uppströms med ungefär 500 meter upp till nästa vandringshinder.

Kvällstid håvades lekfisk nedströms hindret och lyftes upp förbi den raserade dammen. Glädjen bland de inblandade var stor då man såg att öringarna tagit sig tillbaka till de gamla lekplatserna, på en plats där det inte förekommit lek på flera hundra år. Men fortfarande fick man flytta fisk förbi den gamla dammvallen.

Nyfikna i natten. Till vänster eldsjelen Hans-Göran Hansson och till höger en grupp nyfikna på öringspaning.